

– галузевими мережами організацій, що надають інтелектуальні послуги. Це внутрішньопослугові мережі надання конкретного виду послуг (освітні, консалтингові, культурні тощо мережі) та міжпослугові мережі надання різних видів інтелектуальних послуг;

– міжгалузевими мережами, що є організаційною формою економічних зв'язків організацій, що надають інтелектуальні послуги та, по-перше, постачальників ресурсів (ресурсні мережі); по-друге, споживачів інтелектуальних послуг (клієнтські мережі); по-третє, учасників різних стадій інноваційного процесу (інноваційні мережі);

– регіональні соціальні мережі, включення у які організацій, що надають інтелектуальні послуги сприяє реалізації їх ролі як чинника людського розвитку у регіоні.

ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНА СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ: ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА ВИЯВЛЕНІ РИЗИКИ

І. М. ГРИНЧИШИН, канд. екон. наук, докторант,
с.н.с. відділу регіональної фінансової політики

Державна установа «Інститут регіональних досліджень

імені М. І. Долишнього Національної академії наук України», м. Львів

Децентралізація повноважень в сфері соціального захисту та соціального забезпечення покликана сприяти наданню соціальних допомог, послуг та пільг на засадах доступності, якості та ефективності. В умовах поглиблення фінансової децентралізації як одного з важливих напрямів розвитку соціальної політики є визначення результатів та виокремлення ризиків функціонування системи соціального захисту.

Здійснено аналітичне дослідження децентралізованої системи соціального захисту ОТГ Львівщини, результати якого вказують ризиковий характер багатьох процесів та наявність кола невирішених проблем, серед яких:

1. Включення ОТГ в процес децентралізації соціального захисту відбувся без усунення системних проблем функціонування цієї сфери, про що зазначено в монографії «Територіальний розвиток та регіональна політика в Україні», підготовленої науковцями ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України».

2. Створення установ об'єднаними територіальними громадами, що спеціалізуються на соціальному обслуговуванні та наданні соціальних послуг відбувається без чіткої аргументації їх територіального розміщення.

3. Значна диференціація видатків соціального захисту на базовому рівні вказують на ризик невиконання власних повноважень у сфері соціального захисту та, відповідно, різний рівень забезпечення соціальними послугами.

4. Зміна виключно фінансових відносин між різними адміністративно-територіальними рівнями, без відсутності змін у підходах до організації та

надання соціальних послуг на засадах субсидіарності, якості та ефективності.

5. Відсутність належної мотивації, налагодженого механізму співпраці між ОТГ та установами зайнятості не сприяє зниженню рівня безробіття серед мешканців ОТГ.

6. Фрагментарний характер оздоровлення дітей за рахунок фінансових ресурсів ОТГ.

7. Недостатній рівень надання адміністративних послуг у сфері соціального захисту.

8. Відсутність фінансової підтримки громадських ініціатив в частині надання соціальних послуг на місцевому рівні.

9. Незавершеність процесу об'єднання територіальних громад не дозволяє в повному обсязі використати наданні можливості щодо використання інструменту співробітництва територіальних громад, державно-приватного партнерства.

Таким чином слід констатувати той факт, що створені ОТГ у Львівській області, до завершення реформи та процесу об'єднання усіх ОТГ перебувають у обмеженому полі функціональних можливостей та мають самостійно вирішувати підходи до організації та прийнятний рівень видатків в сфері соціального захисту.

Механізм розподілу повноважень та фінансових ресурсів в системі соціального захисту в умовах реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади вказує складність та широке коло власних повноважень ОТГ (диференціація за різними напрямками, охоплення та розуміння специфіки життєдіяльності значної кількості соціальних груп в громаді), що не дозволяє об'єднаними територіальними громадами комплексно охопити усі питання соціального захисту.

Проведене дослідження особливостей фінансування соціального захисту на рівні ОТГ вказує на наявність ризиків (фактичних та потенційних), що виникли та супроводжують процес децентралізації у сфері соціального захисту України. Серед них, на нашу думку, слід виокремити: системні проблеми функціонування системи соціального захисту; відсутність відповідальності об'єднаних територіальних громад та органів виконавчої влади щодо надання соціальних послуг; надання меншого пріоритету у фінансуванні видатків на соціальний захист у порівнянні з іншими сферами; диференціація рівня фінансування соціальних послуг на рівні об'єднаних територіальних громад; зберігається практика фінансування закладів, а не соціальних послуг (принцип «гроші ходять за людиною» використовується не повною мірою); відсутність обґрунтованих підходів до створення та територіального розміщення установ, що спеціалізуються на наданні соціальних послуг; не охоплено соціальним захистом на рівні ОТГ усіх соціальних груп (діти, молодь, пенсіонери тощо); відсутність превентивних механізмів щодо попередження основних ризиків в сфері соціального захисту та поглиблення проблем бідності населення.

Серед перспективних інструментів ефективного забезпечення соціального захисту об'єднаними територіальними громадами варто виокремити соціальне замовлення та співробітництво територіальних громад у сфері соціального захисту.

Література

1. Територіальний розвиток та регіональна політика в Україні: [монографія] / наук. ред. В. С. Кравців. – Львів: НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України», 2016. – Сер. «Проблеми регіонального розвитку». – С. 70-76.

ОЗНАКИ КОМПЕТЕНЦІЙНОГО ПІДХОДУ У ДОСЛІДЖЕННІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

М. І. КАРПА, канд. наук з держ. упр.,
докторант кафедри регіонального управління та місцевого самоврядування
Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президенті України, м. Львів

Однією з передумовою розвитку регіональної інфраструктури є ефективна система публічного управління. Адже органи публічної влади безпосередньо формують та реалізують регіональну політику у багатьох сферах суспільного життя. Одним з підходів до дослідження діяльності органів публічної влади є компетенційний, основою якого є формування та реалізація компетенцій публічних інституцій. Відповідно метою даних тез є узагальнення ознак компетенційного підходу у концепціях та теоріях публічного управління та здійснення синтезованого висновку щодо перспектив використання компетенційного підходу у контексті сучасних децентралізаційних процесів.

Науковці зазначають розширення суб'єктності у системі публічного управління, збільшення кола суб'єктів прийняття публічно-управлінських рішень як засадничих елементів розвитку концепцій. Суть таких концептуальних підходів, яка зайшла своє відображення в низці адміністративних реформ європейських країн, зводиться до підвищення самостійності нижчих рівнів організації та надання кращих умов для здійснення управлінських впливів. Особливостями таких концептуальних підходів є: партнерські взаємовідносини суспільства та держави, зміна ціннісних орієнтирів, пов'язаних з публічним управлінням у суспільстві, послаблення бюрократичних структур управління, інституалізація суб'єктів управління держави та громадянського суспільства.

У динаміці становлення та розвитку популярних теорій взаємодії державної та місцевої влади – теорія вільної громади, громадської (громадської (та громадсько-державницької (теорія муніципального